

บทวิจารณ์หนังสือเรื่อง Philosophical Writing: An Introduction

เขียนโดย A. P. Martinich

พระมหาพรชัย สิริวิโร, ดร.

อาจารย์ประจำบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๑. บทนำ

หนังสือเรื่อง Philosophical Writing: An Introduction เขียนโดย A. P. Martinich^๑ เล่มนี้เป็นหนังสือเพื่อใช้ประกอบการเขียนงานทางปรัชญา มีจำนวน ๒๒๑ หน้า หนังสือเรื่องนี้พิมพ์เป็นครั้งที่ ๔ แล้ว ผู้เขียนนั้นเป็นศาสตราจารย์สาขาปรัชญา (Philosophy) และสาขาประวัติศาสตร์และการปกครอง (History and Government) ที่มหาวิทยาลัยเท็กซัส ออสติน (University of Texas at Austin) ผู้เขียนมีผลงานทางด้านปรัชญามากมาย เช่น The Two Gods of Leviathan (1992) และ Hobbes: A Biography (1999) นอกจากนี้ยังทำหน้าที่เป็นบรรณาธิการร่วมในหนังสือเรื่อง A Companion to Analytic Philosophy สำนักพิมพ์ Blackwell ปี ค.ศ. ๒๐๐๑ หรือแม้กระทั่งการเสนอผลงานด้านปรัชญาภาษา ในชื่อว่า The Philosophy of Language พิมพ์ครั้งที่ ๖ ในปี ค.ศ. ๒๐๑๓ นอกจากนี้ ผู้เขียนยังทำหน้าที่เป็นรองประธานของคณะกรรมการบริหารให้แก่วารสารชื่อว่า Journal

of the History of Philosophy และผู้เขียนยังมีงานตีพิมพ์ในนิตยสารชื่อว่า The Philosophers' Magazine and Think อีกด้วย

๒. สรุปสาระสำคัญของเนื้อหา

ในส่วนของคำนำหนังสือเล่มนี้ ผู้เขียนเริ่มด้วยการด้วยการแสดงให้เห็นว่าการเขียนบทความทางปรัชญา (Philosophical essay) นั้นมีโครงสร้างหลากหลายแตกต่างกัน คนที่มีประสบการณ์ในการเขียนจะไม่ค่อยเจอปัญหาในการเลือกโครงสร้างในเวลาเขียน แต่ว่าคนที่ไม่มีประสบการณ์มาก่อนจะพบปัญหาและจะรู้สึกว่าการเขียนบทความทางปรัชญานั้นเป็นเรื่องยาก ผู้เขียนบอกว่า หนังสือเล่มนี้เขาเขียนเพื่อให้คนที่ยังไม่มีประสบการณ์ในการเขียนงานทางปรัชญามาก่อนได้ใช้เป็นคู่มือ และเพื่อให้ง่ายต่อการเข้าใจ ผู้เขียนจึงขอเสนอโครงสร้างการเขียนงานทางปรัชญาแบบง่ายที่สุด ตรงประเด็น ทั้งนี้เพราะว่าผู้เขียนต้องการช่วยนักเรียนให้สามารถพัฒนาการเขียนตามความถนัดของตนเอง ผู้เขียนเปรียบเทียบการทำเช่นนี้เหมือนกับการสอนให้นักเรียนวาดแขนของคน เป้าหมายของการสอนคือ สอนให้วาดแขนของคนให้เป็นอย่างดี

^๑ A. P. Martinich. *Philosophical Writing: An Introduction*. (4th Ed.). (UK: Wiley Blackwell, 2016).

จะให้ดูงดงาม ผู้เขียนมองว่า ความงดงามในการเขียนนั้นไม่ได้เกิดจากการเรียน ผู้เขียนมองว่ามันเป็นเรื่องของความอัจฉริยะ และความอัจฉริยะนี้มันจะเกิดในที่ไหนไม่มีกฎเกณฑ์ ผู้เขียนยืนยันว่า ในการเขียนงานทางปรัชญานั้น ผู้เขียนต้องเรียนรู้ว่า จะเขียนงานให้มีความชัดเจน ตรงประเด็นและที่สำคัญต้องเขียนให้เป็นงานเขียนทางปรัชญาได้อย่างไร ผู้เขียนยอมรับว่า ความงดงามนั้นเป็นเรื่องที่น่าปรารถนา แต่ว่าความเรียบง่ายไม่ใช่สิ่งที่ต้องทิ้งไป

ในบทนำของหนังสือนี้ ผู้เขียนได้ยกคำของนักปรัชญาชื่อว่า อัฟรัม สตรอลล์ (Avrum Stroll) ที่ว่า “ปรัชญาที่ดีครึ่งหนึ่งนั้นเป็นไวยากรณ์” (Half of good philosophy is good grammar) ผู้เขียนได้พยายามอธิบายว่า การเขียนงานทางปรัชญาที่ดีนั้นครึ่งหนึ่งของการเป็นงานเขียนที่ดีคือ การเขียนให้ถูกไวยากรณ์ เป็นที่ทราบกันดีว่า การเขียนงานทางปรัชญาก็คือ การเอาเหตุผลไปอธิบายด้วยภาษาเพื่อสื่อความหมายบางอย่างด้วยเหตุผล การจะเอาภาษามาเป็นเครื่องมือในการสื่อเหตุผลให้เข้าใจความหมายตรงตามความเป็นจริงนั้นผู้เขียนต้องสามารถใช้ไวยากรณ์ของภาษานั้นๆได้อย่างถูกต้องชัดเจน เพราะว่าไวยากรณ์เป็นเครื่องมือในการควบคุมภาษาอีกทอดหนึ่ง ดังนั้นความสามารถในการใช้ไวยากรณ์ให้ถูกต้องจึงมีความจำเป็นในการเขียนงานทางปรัชญา

หนังสือเล่มนี้มี ๙ บท ซึ่งสามารถสรุปได้แต่ละบทดังต่อไปนี้ ในบทที่ ๑ ผู้เขียนพูดถึงผู้เขียนกับผู้อ่าน ผู้เขียนยืนยันว่า ในการเขียนนั้น ผู้เขียนต้องรู้ว่า ผู้อ่านเป็นใคร ดังนั้นในบทนี้ผู้เขียนจึงได้อภิปรายประเด็นสำคัญไว้

๓ หัวข้อหลัก คือ ๑. ศาสตร์อาจารย์ในฐานะเป็นผู้อ่าน ๒. นักเรียนในฐานะเป็นผู้เขียนและ ๓. ท่าที ๓ อย่างเกี่ยวกับวิธีการทางปรัชญา

ในบทที่ ๒ ผู้เขียนได้นำเสนอบทบาทของตรรกะและการให้เหตุผลสำหรับการเขียน ผู้เขียนได้พยายามอภิปรายประเด็นดังต่อไปนี้คือ ๑. การให้เหตุผลที่ดีนั้นคืออะไร ๒. การให้เหตุผลที่สมเหตุสมผลเป็นอย่างไร ๓. การให้เหตุผลที่น่าเชื่อถือเป็นอย่างไร ๔. การแสดงปริมาณและรูปแบบ ๕. ความสอดคล้องและความขัดแย้ง ๖. การขัดกันและการขัดแย้งกัน ๗. ประพจน์ที่เข้มแข็ง

ในบทที่ ๓ ผู้เขียนได้นำเสนอโครงสร้างในการเขียนงานทางปรัชญา ในบทนี้ประเด็นที่ผู้เขียนได้อภิปรายมีดังต่อไปนี้ ๑. เคাঁโครงในการเขียนงานทางปรัชญา คือเริ่มแรกผู้เขียนงานทางปรัชญาต้องเสนอประพจน์ที่ต้องการพิสูจน์แล้วนำเสนอเหตุผลสนับสนุนประพจน์นั้น เมื่อเสนอแล้วให้อธิบายด้วยว่า การให้เหตุผลนั้นมันสมเหตุสมผล ถัดมาผู้เขียนต้องแสดงให้เห็นว่าข้ออ้างทั้งหลายนั้นเป็นจริงและสรุปให้เห็นว่าประพจน์ที่ต้องการพิสูจน์นั้นได้ถูกพิสูจน์เป็นขั้นตอนอย่างไร ๒. การเสนอรายละเอียดของบทความ และ ๓. บทความอันอื่น ในประเด็นนี้ผู้เขียนเสนอว่ายังมีรูปแบบการเขียนอื่นอีกพร้อมยกตัวอย่างประกอบ

ในบทที่ ๔ ผู้เขียนได้แสดงวิธีเรียงเรียง โดยเริ่มจากประเด็นดังต่อไปนี้ ๑. วิธีเลือกหัวข้อ ๒. เทคนิคในการเรียบเรียง ๓. การวางโครงร่าง ๔. ไวยากรณ์ที่ใช้ในการเขียนงานทางปรัชญา ๕. การใส่ใจรายละเอียดที่มี ๖. การจัดโน้ตทางความคิด ๗. การค้นคว้าและการเรียบเรียง ๘. การวางรูปประโยคและ

วรรคตอน ๙. การกลางงานเขียนให้ดี และ
๑๐. การประเมินบทความ

ในบทที่ ๕ ผู้เขียนได้เสนอกลยุทธ์สำหรับการเขียนเชิงวิเคราะห์ ซึ่งในการเขียนนั้นมีประเด็นสำคัญดังต่อไปนี้ ๑. การนิยาม ๒. การสร้างความแตกต่าง ๓. การวิเคราะห์ ๔. การพิจารณาความอิหลักอิเหลือ (Dilemmas) ๕. การอธิบายให้เห็นภาพ ๖. การนำเสนอตัวอย่างแย้ง (Counterexamples) ๗. การอ้างเหตุผลแบบลดทอนไปสู่ความไร้สาระ (Reductio ad Absurdum) ๘. การให้เหตุผลเชิงวิชาวิธี (Dialectical Reasoning)

ในบทที่ ๖ ผู้เขียนเสนอข้อจำกัดบางอย่างในการนำเสนอเนื้อหา ซึ่งในบทนี้ผู้เขียนอภิปรายประเด็นสำคัญดังต่อไปนี้ ๑. การค้นหาความจริง ๒. การใช้ความถูกต้อง (The Use of Authority) และ ๓. ภาระของการพิสูจน์

ในบทที่ ๗ ผู้เขียนได้อภิปรายเกี่ยวกับเป้าหมายของรูปแบบ โดยมีประเด็นดังต่อไปนี้ ๑. การเขียนต้องเป็นเรื่องเดียวกัน (Coherence) ๒. การเขียนต้องมีความชัดเจน (Clarity) ๓. การเขียนต้องมีความกระชับ (Conciseness) และ ๔. การเขียนต้องมีความแม่นยำ

ในบทที่ ๘ นี้ ผู้เขียนได้นำเสนอประเด็นปัญหาว่าการเขียนความเป็นมาและความสำคัญของปัญหานั้นเป็นเรื่องยาก ผู้เขียนได้แนะไว้ว่า วิธีการแก้ปัญหานี้คือ ให้เขียนความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาในขั้นตอนสุดท้าย แต่อย่างไรก็ตาม วิธีการนี้ยังไม่ถือว่าเป็นวิธีการที่ผู้เขียนต้องปฏิบัติตามเสมอไป ทั้งนี้ให้พิจารณาว่าผู้เขียนมีปัญหาใน

การเขียนอย่างไร ผู้เขียนหนังสือเล่มนี้ได้เสนอวิธีการที่ถูกต้องให้กับการเขียนบทความทางปรัชญา ผู้เขียนได้กล่าวว่า ในการเขียนความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา ผู้เขียนควรหลีกเลี่ยง ๑. การไม่ยึดโยงอยู่กับหัวข้อหลัก (Slip Sliding Away) ๒. การปกปิดความสำคัญของการให้เหตุผลด้วยการเอามาใช้แก้ประเด็นปัญหารองซึ่งมีความเกี่ยวข้อง กับประเด็นปัญหาหลัก (The Tail Wagging the Dog) และ ๓. การที่ผู้เขียนเริ่มการเขียนบทความแบบรวกๆ แทนที่จะเริ่มเขียนบทความแบบชัดเจน (The Running Start) ในบทที่ ๙ ผู้เขียนได้เสนอวิธีการอ่านงานทางปรัชญา ในการนำเสนอบทนี้ผู้เขียนแนะนำให้ผู้ทำงานอ่านทางปรัชญาเริ่มด้วย ๑. ให้หาประโยคที่ผู้เขียนต้องการยืนยัน (Find the Thesis Sentence) ๒. ให้ดูคำ วลีหรือประโยคหลัก ๓. การพิสูจน์กรณีตัวอย่าง

๓. ข้อวิจารณ์

หลังจากได้อ่านหนังสือเล่มนี้แล้ว ผู้วิจารณ์ขอเสนอ ๒ ประเด็นหลักเพื่อนำไปสู่การวิจารณ์ดังต่อไปนี้

๑. รูปแบบของหนังสือ ในเรื่องนี้ ผู้วิจารณ์พบว่ารูปแบบหนังสือเล่มนี้นั้นมีความชัดเจนในการนำเสนอ คือ ผู้เขียนได้บางรูปแบบของการนำเสนอเนื้อหาจากง่ายไปหายาก ดังจะเห็นได้จากการที่หนังสือเล่มนี้เริ่มด้วยการตอบคำถามว่า ในการเขียนบทความทางปรัชญานั้นมีใครเกี่ยวข้องบ้าง เช่น การเสนอว่า ศาสตราจารย์ในกรณีเช่นนี้ถือว่าเป็นผู้อ่านและในขณะเดียวกันนักเรียนนั้นถือว่าเป็นผู้เขียน เมื่อมีความเข้าใจพื้นฐานสำหรับการเขียนแล้ว ผู้เขียนจึงได้พูดถึงความสำคัญ

ของตรรกะในฐานะเป็นเครื่องมือของการเขียนงานทางปรัชญา การจะเขียนบทความทางปรัชญาได้ผู้เขียนต้องรู้ว่าโครงสร้างของการเขียนนั้นสำคัญ หนังสือเล่มนี้ได้แสดงตัวอย่างโครงสร้างการเขียนงานไว้ชัดเจน นอกจากนี้ ถ้าผู้เขียนบทความทางปรัชญาจะประสบปัญหาที่เหมือนกัน หนึ่งในปัญหานั้นคือ การเข้าใจกลยุทธ์สำหรับการเขียนเชิงวิเคราะห์ หนังสือเล่มนี้ได้พยายามอธิบายประเด็นสำคัญสำหรับการเขียนเชิงวิเคราะห์อย่างตรงไปตรงมา ผู้ที่ไม่พื้นฐานมาก่อนย่อมสามารถเรียนรู้และเอาไปปรับใช้ได้ตามต้องการ จึงกล่าวได้ว่า หนังสือเล่มนี้มีรูปแบบที่ชัดเจน

๒. เนื้อหา ส่วนนี้มีการแบ่งออกเป็น ๒ ประเด็นหลัก คือ ๑. เนื้อหาหลัก และ ๒. เนื้อหารอง ในด้านของเนื้อหาหลักนั้น หนังสือเล่มนี้ได้อธิบายประเด็นสำคัญที่ผู้เขียนบทความทางปรัชญาจะต้องทำความเข้าใจเพื่อนำไปเป็นเครื่องมือ เช่น การนิยามศัพท์ การวิเคราะห์ การให้เหตุผลเชิงวิภาษวิธี การใช้ตัวอย่างแย้ง (counterexamples) เป็นต้น นอกจากนี้ การที่ผู้เขียนได้เพิ่มวิธีการอ่านงานทางปรัชญาเข้ามาเป็นบทที่ ๙ ยิ่งทำให้หนังสือนี้เป็นหนังสือที่นักเรียนสาขาปรัชญาต้องอ่าน ในการเสนอวิธีการอ่านงานทางปรัชญาที่ผู้เขียนได้ยกตัวอย่างงานเขียนของ W. V. Quine ที่ชื่อว่า Two Dogmas of Empiricism มาประกอบด้วยการทำเช่นนี้ทำให้ผู้อ่านรู้สึกว่างานทางปรัชญาไม่ใช่งานที่ลึกลับจนไม่สามารถจะทำความเข้าใจได้เลย แต่ว่าจะยังทำให้ผู้อ่านรู้สึกว่างานทางปรัชญาเป็นเรื่องใกล้ตัวและเป็นงานที่ควรทำความเข้าใจ

เข้าใจและนำไปใช้ประโยชน์ในการเขียนบทความทางปรัชญาได้ด้วย

ส่วนในด้านเนื้อหา รองอย่างที่ได้อธิบายไว้ตั้งแต่เริ่มต้นว่า หนังสือเล่มนี้พิมพ์เป็นครั้งที่ ๔ แล้ว ในการพิมพ์แต่ละครั้ง ผู้เขียนได้พัฒนาและปรับปรุงเนื้อหาส่วนที่ยังเห็นว่าไม่สมบูรณ์ให้สมบูรณ์ตามลำดับ เช่น ในการพิมพ์ครั้งที่ ๓ ผู้เขียนได้พยายามปรับปรุงบทความตัวอย่างและตัวอย่างอื่นๆที่ได้นำเสนอไว้ในเล่มก่อนหน้านี้นี้ให้ดีขึ้น นอกจากนั้น ผู้เขียนยังได้เพิ่มภาคผนวกตัวอย่างเข้ามาอีกซึ่งแตกต่างจากการพิมพ์ครั้งที่ ๒ ที่มีแค่ ๒ ภาคผนวกแต่ในการพิมพ์ครั้งที่ ๔ นี้ผู้เขียนเพิ่มภาคผนวกตัวอย่างเข้ามาอีก ๖ ภาคผนวก ภาคผนวกเหล่านี้เสนอตัวอย่างสำคัญและตรงเนื้อหาทางปรัชญาซึ่งนักเรียนจะได้พัฒนาประสบการณ์ด้วยการศึกษาภาคผนวกเหล่านี้

ถ้าจะมีคำถามว่า หนังสือเล่มนี้ควรเพิ่มเติมประเด็นไหน ผู้วิจารณ์ขอตอบในกรอบแห่งวัตถุประสงค์ของผู้เขียนว่า เนื่องจากหนังสือเล่มนี้เขียนขึ้นเพื่อช่วยให้นักเรียนผู้ที่ยังไม่มีประสบการณ์ในการเขียนบทความทางปรัชญาให้ได้มีประสบการณ์และสามารถพัฒนาการเขียนตามความถนัด ฉะนั้น หนังสือเล่มนี้จึงมีเฉพาะส่วนที่เป็นเรื่องของการวิเคราะห์ ส่วนการวิพากษ์ยังไม่ชัดเจน แต่อย่างไรก็ตาม ผู้วิจารณ์เห็นว่า การจะวิพากษ์ได้นั้นจำเป็นต้องมีความรู้พื้นฐานด้านการวิเคราะห์ให้ชัดเจนก่อน เมื่อมีความรู้ด้านนี้ชัดเจนแล้วนักเรียนจะสามารถพัฒนาระดับงานเขียนขึ้นมาเป็นการวิพากษ์ได้ การกล่าวเช่นนี้ผู้เขียนต้องการยืนยันว่า การกระโดดข้ามมาใช้เทคนิคการเขียนแบบวิพากษ์โดยไม่

มีความรู้ด้านการวิเคราะห์จะทำให้นักเรียน
ขาดความรอบคอบและจะทำให้ประเด็นที่จะ
วิพากษ์เป็นเรื่องไม่สมเหตุสมผลตามมา

๔. สรุปและคำแนะนำ

ผู้วิจารณ์ขอสรุปว่า หนังสือเล่มนี้มีความ
เหมาะสมในการเป็นคู่มือสำหรับ
นักเรียนผู้เริ่มต้นที่จะเขียนบทความทาง
ปรัชญาและถ้านักเรียนเข้าใจได้ลึกซึ้งผู้วิจารณ์
ยังเห็นว่าหนังสือเล่มนี้จะเป็นเครื่องมือสำหรับ

การเรียนรู้ให้แก่การวิจัยทางปรัชญาได้อีกด้วย
เพราะว่า หนังสือเล่มนี้ได้เสนอประเด็นหลักๆ
เช่น โครงสร้างงานทางปรัชญา การนิยาม
ศัพท์ การวิเคราะห์ การใช้ตรรกะ เป็นต้น การ
จะเขียนงานทางปรัชญาได้ ผู้เขียนต้องเข้าใจ
ประเด็นเหล่านี้ก่อน เมื่อเข้าใจแล้วจะสามารถ
ตอบปัญหาว่า คิดอย่างไรให้เป็นปรัชญาและ
นำมาตอบปัญหาว่าเขียนงานอย่างไรให้เป็น
ปรัชญาได้ตามลำดับ

บรรณานุกรม

Martinich, A. P. *Philosophical Writing: An Introduction*. (4th Ed.). UK: Wiley
Blackwell, 2016..

